

dr hab. Andrzej Niewiadomski, prof. UMCS

Kamień i ciało. Próba analizy fenomenu postaciowej rzeźby nagrobnej i kommemoratywnej I Rzeczypospolitej w ujęciu interdyscyplinarnym

Zajęcia poświęcone są pozornie wąsko zdefiniowanemu zjawisku, które nastęrcza jednak wielu problemów natury metodologicznej, począwszy od kłopotów związanych z określeniem pola badań i refleksji, a skończywszy na zagadnieniu niewystarczalności narzędzi tylko jednej z dyscyplin humanistyki (w tym wypadku: historii sztuki) w przypadku analizy konkretnych realizacji sztuki nagrobnej. Aby zyskać pełen dostęp do dzieła sztuki nagrobnej, należy uwzględnić wiedzę z zakresu dyscyplin pozornie odległych od przedmiotu badań, takich jak: filologia, paleografia, brachygrafia, historia literatury, estetyka, etyka, socjologia i jej historia, historia wojskowości i obyczaju, heraldyka, genealogia, biologia, anatomia i anatomopatologia, antropologia, kulturoznawstwo, geografia i kartografia, biografistyka, inżynieria, fizyka i matematyka, architektura, materiałoznawstwo i konserwacja zabytków, nie mówiąc już o wyjściu, często spotykanym, poza granice refleksji stricte naukowej. Wspomniany obszar badań pełen jest luk i niedopowiedzeń związanych właśnie z krzyżowaniem się na tym polu różnego typu refleksji humanistycznej, często wzajemnie się uzupełniającej i równie często eksponującej sprzeczności. Najlepiej można prześledzić ten mechanizm niepewności na przykładzie zderzenia perspektywy porównawczej/badań podstawowych i *case studies*, co będzie przede wszystkim przedmiotem zainteresowania prowadzącego.

Wybrana bibliografia

H. i S. Kozakiewiczowie, Polskie nagrobki renesansowe: stan, problemy i postulaty badań, „Biuletyn Historii Sztuki” 1952, nr 4, cz. II, „Biuletyn Historii Sztuki” 1953, nr 1

H. Kozakiewiczowa, Renesansowe nagrobki piętrowe w Polsce, „Biuletyn Historii Sztuki” 1955, nr 1

H. Kozakiewiczowa, Renesansowe nagrobki dziecięce w Polsce XVI i pierwszej połowy XVII wieku [w:] *Studia renesansowe* red. M. Walicki, t. 1, Wrocław 1956

L. Kalinowski, Treści artystyczne i ideowe Kaplicy Zygmuntowskiej, „Studia do dziejów Wawelu”, T. 2, 1961

H. Kozakiewiczowa, Rzeźba XVI wieku w Polsce, Warszawa 1984

M. Karpowicz, Przemiany mentalności na przykładzie nagrobków polskich XVIII wieku, „Przegląd Historyczny” 1988, z. 3 (t. 79)

M. Wardzyński, Marmur i alabaster w rzeźbie i małej architekturze Rzeczypospolitej. Studium historyczno-materiałoznawcze przemian tradycji artystycznych od XVI do początku XVIII wieku, Warszawa 2015